

Vaikuttava kirjallisuus?

Käsillä oleva *Avain* tarkastelee monipuolisesti lukemista, lukijuutta sekä lukemisen ja kirjoittamisen vaikutuksia. Myös inhimillisen ja ei-inhimillisen kohtaamisen, representaation sekä tunteiden ja empatian kysymykset korostuvat. Feministiset, posthumanistiset ja empiirisen ekokritiikin lähestymistavat nostavat eri tavoin esiin kirjallisuuden vaikuttavuuden ulottuvuuksia, mutta välttävät kaikki taiteen välineellistä pelkistämistä.

Kaiju Harisen artikkeli tutkii yhteiskuntakriittisen feministin, bloggarin ja kirjailijan Minna Salamin tapoja tuottaa tietoa omakohtaisten kertomusten avulla tarinallisessa tietokirjassaan *Aistien viisaus* (2020). Anna Helle puolestaan tarkastelee artikkelissaan empiirisen ekokritiikin keinoin sitä, miten kirjallisuudenopiskelijat lukevat ilmastofiktiota ja pohtii, vaikuttaako lukeminen heidän ilmastonmuutosta koskevaan ajatteluunsa ja toimintaansa.

Kaksi seuraavaa artikkelia keskittyvät nuorille suunnattuun kirjallisuuteen. Kaisu Rättyä tarttuu Hannele Huovin nuortenromaaneihin empatian näkökulmasta ja selvittää, kuinka teosten reflektiivisyyttä korostavat rakenteet luovat kerrottua empatiaa. Anna Nygren käsittelee ruotsinkielisessä artikkelissaan Inger Frimanssonin *KoNa-klubben*-hevostietokirjasarjaa posthumanistisesta näkökulmasta.

Lehden puheenvuorot käsittelevät nekin ajankohtaisia, lasten ja nuorten lukemiseen liittyviä kysymyksiä. Juli-Anna Aerila ja Tiziana Mascia tarkastelevat digitaalisen lastenkirjallisuuden positiivisia merkityksiä osana monimuotoisia ja toiminnallisia kirjoja. Toisessa puheenvuorossa esittäytyy *Kirjallisuus ja lukeminen ilmastokriisin aikakaudella* -tutkimushanke (Koneen Säätiö 2021–2024), joka selvittää, miten nuoret lukevat ilmastonmuutosta käsitteleviä fiktioita ja miten kirjallisuutta sekä luovaa kirjoittamista voidaan käyttää osana ympäristökasvatusta.

Numerossa alkaa emeritusprofessori Juhani Niemen suomalaisen kirjallisuudentutkimuksen historian avainhenkilöihin keskittyvä Muotokuvia muistista -katsausartikkeli. Ensimmäisenä vuorossa on kansanrunouden ja *Kalevalan* tutkimuksen uranuurtaja Väinö Kaukonen. Lisäksi julkaisemme Ana Calveten lektion, joka kysyy, mitä nykyajan matkakirjoittajat kuvaavat ”autenttisena”, mistä käsitykset autenttisuudesta ovat peräisin ja miten ne voitaisiin kyseenalaistaa.

Kirja-arvioissa Helinä Ääri arvostelee Pirjo Suvilehdon teoksen *Inspiroivat ja parantavat eläimet* (2022), Tintti Klapuri Marja Sorvarin *Displacement and (Post) memory in Post-Soviet Women’s Writing* -teoksen (2022), Kaisa Kurikka Laura Piipon ja Juha-Pekka Kilpiön toimittaman *Intermediaalinen kirjallisuus* -kokoelman (2022) ja Tuukka Salonen Lauren Berlantin postuumisti julkaistun *On the Inconvenience of Other People* -teoksen (2022).

Avaimen uusina päätoimittajina haluamme toivottaa teidät lämpimästi tervetulleeksi lehden pariin. Odotamme innolla kautemme aikana kanssanne tehtäviä kirjallisuudentutkimuksen kentän avauksia.

Hanna-Riikka Roine & Esko Suoranta